

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

JĘZYK POLSKI

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MPO-R1

CZERWIEC 2018

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Michał Głowiński w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz do innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Michał Głowiński, *Co to za dziwne zwierzę?*)

Wytyczne do tematu 1.

Tekst dotyczy problemu: W jaki sposób / w jakim stopniu / jak kultura masowa wpływa na literaturę?

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

A	Sfor- stanow- roz- przyj- aut
Określenie problemu	
9 Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	Stę- adel teks
6 Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	Stę- adel tekstu,
3 Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	Stę- cz adekwat-
0 Brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	Brak si- sta- niead-

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii **A** praca uzyska 3 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Jeśli praca składa się z **mniej niż 3** zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje pracą – zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI DOKUMENTACYJNEJ (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
nieobec- a- zez- u	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
o- do- ne	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójn.	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
o- do- pełne		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
o- ekstu						
ta lub o- e do	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź nie spójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii **A** praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii **A** praca uzyska 3 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Jeśli praca składa się z **mniej niż 3** zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się błędu kardynalnego skutkuje pracą – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące ocen

A. Określenie problemu. Z ten problem. Określenie prob

Określenie problemu uważ:

- **pełne**, jeśli praca za problemu w odpowie historycznymi uwaru
- **niepełne**, jeśli praca r
- **częściowo zgodne** z t

B. Sformułowanie stanowis

Uczeń powinien **omówić i o** wobec rozwiązania przyjętę

Sformułowanie stanowiska

- **częściowo adekwatn**
- **pełne**, gdy zawiera i uzasadniające stanow
- **niepełne**, kiedy brak t

C. Poprawność rzeczową oc sformułowanie stanowiska w

Błąd kardynalny to błąd r interpretacyjnego przywołan

D. Kompozycja oceniana je gatunkiem wypowiedzi. Na niezbędne dla jasnego sform i konsekwentnie uporządkow

Kompozycja jest **funkcjonal** w tekście funkcjami retorycz

wiedzi argumentacyjnej

owinien zrozumieć, jaki problem podejmuje autor w przedstawionym fragmencie tekstu oraz sformułować t oceniane ze względu na to, czy jest **zgodne z tekstem** i czy jest **pełne**.

równno odtworzenie problemu (np. w postaci pytania), jak i jego interpretację, czyli umieszczenie tego ontekście. Interpretacja problemu powinna być uzasadniona (np. wagę problemu można uzasadnić jego ami lub współczesnymi implikacjami).

ra interpretacji trafnie rozpoznanego problemu.

jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

ęcego wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu.

rozwiazanie zaproponowane przez autora w przedstawionym tekście. Sformułowanie stanowiska zdającego autora tekstu jest oceniane ze względu na to, czy jest **adekwatne do tekstu** i czy jest **pełne**.

rozwiazania przyjętego przez autora tekstu uważa się za:

stu, gdy zniekształca rozwiązanie proponowane przez autora.

worzenie rozwiązania przyjętego przez autora tekstu oraz trafne odwołania do innych tekstów kultury jącego.

odwołania do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.

na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na związania przyjętego przez autora tekstu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

z świadczący o nieznamości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

zględu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego ąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity ia stanowiska i uzasadniających je argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie : luk i zbędnych powtórzeń).

podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi dejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

Wagę zaburzenia funkcjonalną swoją myśl, uznaje się za nie w zakończeniu wcześniejszego

E. Spójność lokalną oceni sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowanie wypowiedzi, sytuacji odpowiadają odstępstwom od stosowności
- **częściowo stosowny**, np. w wypowiedzi pojawiają się metaforyka. Mieszanie stylów
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź zawiera

G. Poprawność językowa ocenia się pod względem fleksyjnym i stylistycznym. Błąd stylistyczny to konstrukcja, w jakim tekście jest pisany, nie odpowiadająca składniowo.

Błędy logiczne nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się pod względem ortograficznym (błędy interpunkcyjne w zapisie słów i ich klasyfikacja błędów interpunkcyjnych)

enia egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija myśl, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie wniosków – za znaczne zaburzenie).

na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie. Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych logicznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

Styl jest zasadą *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku literackiego, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa

W wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, pojawiają się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierne mieszanie stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Styl jest zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Styl jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, interpunkcyjnych

Styl jest zgodny z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. nieumiejętna metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub frazeologiczne

błędy stylistyczne.

Styl jest ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości wypowiedzi i jej rodzaju). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego z 2016 r. i Jerzego Podrackiego.

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Mikołaj Sęp-Szarzyński *O nietrwalej miłości rzeczy świata tego*, Bolesław Leśmian *Rozmowa*)

Wytyczne do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

KRYTERIA OCENY INTERPRE

A	
Koncepcja porównywania utworów	Uzasadnienie interpretacji
6 Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	Uzasadnienie trafne, pełne
4 Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	Uzasadnienie trafne, częściowo niepełne
2 Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	Uzasadnienie częściowo trafne
0 Koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównań

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się błędu kardynalnego – zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY PORÓWNAWCZEJ (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
zy j	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
ne	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
				2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
e		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności			
	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Jeśli praca składa się z mniej niż 3 utworów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się błędu kardynalnego – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące ocen

A. Koncepcja interpretacji
ustalenia pewnych obszarów
Koncepcja jest oceniana ze w

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utworami** – nie drugorzędne.
- **częściowo sprzeczna z** – obszary są dla tekstów d
- **całkowicie sprzeczna z**

Koncepcja jest:

- **spójna**, gdy wypowiedź w
- **częściowo spójna**, gdy wy
- **niespójna**, gdy wypowiedź

Brak koncepcji to brak wskaz

B. Uzasadnienie interpretacji

Uzasadnienie **trafne** zawiera
Argumenty muszą wynikać z

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli w
- **pogłębione**, jeśli znajd
- **niepogłębione**, gdy wsz

C. Poprawność rzeczowa oc
koncepcję interpretacyjną uw

Błąd kardynalny to błąd r
interpretacyjnego przywołane

Interpretacja porównawcza

Interpretacja porównawcza jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga
ania, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciąga z tego wnioski.
na to, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne, a

ni, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane
lne.

ni, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

wystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.
e sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą interpretacji).
iady zestawienia utworów.

oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

nie powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających z zestawienia utworów.
sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstów.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstami lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy –
gument powiązany z tekstami i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.

wierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim,
ijący powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.

gumenty są sfunkcjonalizowane, ale zdający przywołał je tylko z tekstów albo tylko z kontekstów.

na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na
za usterki, a nie błędy rzeczowe.

z świadczący o nieznajomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu
z zdającego.

D. Kompozycja oceniana jest gatunkiem wypowiedzi. Należy pamiętać, że niezbędne dla jasnego przedstąpienia treści logicznie oraz konsekwentnie

Kompozycja jest **funkcjonalna** i realizowanymi w tekście funkcjonalna.

E. Spójność lokalną oceni sąsiedztwie zdaniami w akapicie, a nie samą ani logicznie, ani gramatycznie

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachował wypowiedzi, sytuacji i cel wypowiedzi
- **częściowo stosowny**, gdy w wypowiedzi pojawiają się elementy z innych stylów
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź

Styl wypracowania nie musi

G. Poprawność językowa oceni poprawność fleksyjnych i stylistycznych. Błąd stylistyczny to konstrukcja, w jakim tekst jest pisany, nie poprawność składniowa. Błędów logicznych

H. Poprawność zapisu oceni poprawność ortograficzną (tekstu) oraz ich **wagę** (błędy interpunkcyjne w zapisie i ich klasyfikacja błędów interpunkcyjnych)

względem **funkcjonalności segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia gatunkiem, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity i koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

Podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest

na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

Podstawa *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. używa konstrukcji z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. Wypowiedź uznaje się za uzasadnioną, jeśli jest funkcjonalna.

Wypowiedź uznaje się za niefunkcjonalną, jeśli jest niefunkcjonalna np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź uznaje się za niefunkcjonalną, jeśli jest niefunkcjonalna z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Wypowiedź uznaje się za niefunkcjonalną, jeśli jest niefunkcjonalna ze względu na **liczbę i wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

niezgodność z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, nadmierna metaforyka, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub nadmierne powtórzenia wyrazów uznaje się za błędy stylistyczne.

Wypowiedź uznaje się za niefunkcjonalną, jeśli jest niefunkcjonalna ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości wypowiedzi i rodzaju wypowiedzi). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie i jest częsty lub o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego z 2016 roku i uchwały Komisji ds. Języka Polskiego z 2017 roku i Jerzego Podrackiego.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, q-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np.: *startóje* bo *startować*, błędnej pisowni wyrazów, którymi nie rządzą zasady ortograficzne (ich pisownię trzeba zapamiętać),
- i) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.